ਮੁਸਤ ਰੇਹਾਨਾ ਬੇਗਮ
ਬਨਾਮ
ਸਟੇਟ ਆਫ ਅਸਾਮ & ਅਨਜ
(ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 118 ਆਫ 2022)
ਜਨਵਰੀ 21, 2022

[ਡਾ. ਧਨੰਜ□ ਵਾਈ ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ ਅਤੇ
ਬੇਲਾ ਐਮ ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦਾ ਕੋਡ, 1973 – ਧਾਰਾ.482 – ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ,
1860 – ਧਾਰਾਵਾਂ.494, 495 – ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਨੇ ਧਾਰਾ.482 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ
ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ – ਇਕਲੌਤੇ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਖਾਰਜ – ਅਪੀਲ 'ਤੇ,
ਫੈਸਲਾ: ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁੱਦਾ
ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਸਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਆਹ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ
ਇਹ ਫੈਮਿਲੀ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਖੋਜ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਜੋ ਅੰਤਿਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸਨ
ਫੈਮਿਲੀ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਫਰੀਕ – ਕੋਈ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਬੂਤ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨਹੀਂ ਉੱਠਦੇ – ਇਸ ਲਈ, ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ
ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਕਲੌਤੇ ਜੱਜ ਨੂੰ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮੁੱਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ
ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਵਿਆਹ ਮੌਜੂਦਾ ਸੀ, ਇਹ 'ਬਹੁਤ ਵਿਵਾਦਿਤ ਮਾਮਲਾ' ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਮਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ – ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਫੈਸਲਾ ਰੱਦ – ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪਟੀਸ਼ਨ
ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ – ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਰੱਦ – ਫੈਮਿਲੀ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ, 1984 – ਧਾਰਾ.7(1).

ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦਾ ਕੋਡ, 1973 – ਧਾਰਾ.482 – ਰੱਦ ਕਰਨਾ –
ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਆਕਾਰਿਤ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰ – ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰਣਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ – ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦਾ ਕੋਡ, 1973 – ਧਾਰਾ.482 – ਫੈਮਿਲੀ ਕੋਰਟਸ
ਐਕਟ, 1984 – ਧਾਰਾ.7(1)– ਫੈਸਲਾ: ਧਾਰਾ.7(1), 1984 ਐਕਟ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ (ਬੀ) ਨਾਲ
ਫੈਮਿਲੀ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਵਿਆਹਿਕ ਸਥਿਤੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ – ਧਾਰਾ.7(1) ਇੱਕ ਫੈਮਿਲੀ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ.7(2) ਇਸ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧਿਆਇ IX ਅਧੀਨ ਪਹਿਲੀ ਕਲਾਸ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਵੱਲੋਂ ਕਸਰਤ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 962

ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣਾ ਜੋ ਅਜਿਹਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨ ਲਈ – ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੀ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲੱਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਉਹ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਲਈ ਬਕਾਇਆ ਸਬੂਤੀ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਇਸਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: 1.1 ਦੂਜੇ ਜਵਾਬੀ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 11 ਜਨਵਰੀ 1996 ਨੂੰ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਆਹ ਸੁਸਤਾਈ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਹ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 494 ਅਧੀਨ ਦੰਡਨੀਯ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਇਹ ਉਭਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਲਾਕ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਨਿਰਰਥਕ ਅਤੇ ਬੇਅਸਰ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਦੂਜੇ ਜਵਾਬੀ ਨੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਤਲਾਕ ਅਤੇ ਸਦਰ ਕਾਜ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਤਲਾਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਨਿਜੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ। ਵਾਧੂ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਦੂਜੇ ਜਵਾਬੀ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦਾ 11 ਜੂਨ 1987 ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਦੂਜੇ ਜਵਾਬੀ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ। ਗੁਵਾਹਾਟੀ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਨੇ, 20 ਜੁਲਾਈ 2017 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬੀ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਲਾਕ ਨਿਰਰਥਕ ਅਤੇ ਬੇਅਸਰ ਹੈ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੀ (i) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਵਿਆਹ ਸੁਸਤਾਈ ਸੀ; ਅਤੇ (ii) ਦੂਜੇ ਜਵਾਬੀ ਨੇ ਇੱਕ ਵੈਧ ਤਲਾਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਮੁੱਦਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬੀ ਵਿਚਕਾਰ ਤੱਥ ਦੀ ਖੋਜ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਸੁਸਤਾਈ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਐਮ.ਏ.ਟੀ. ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 47 ਦੇ 2017 ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ 20 ਜੂਨ 2019 ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਲਈ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਮੌਕੇ 27 ਮਈ 2019 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਅਜੇ ਵੀ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਚੁਕਾਇਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸੁਸਤਾਈ ਵਿਆਹ ਦਾ ਤੱਥ ਇੱਕ ਵਿਵਾਦਿਤ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 11-13]

1.2 ਕੁਝ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਨ। ਕੋਈ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 494 ਅਤੇ 495 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਦਾ ਰੂਪ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਕੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਵਿਆਹ ਸੀ। ਇਹ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾਯਕ ਖੋਜ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਜੋ ਅੰਤਿਮਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਐਕਟ 1984 ਦੀ ਧਾਰਾ 7(1) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ (ਬੀ) ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਵਿਆਹਿਕ ਸਥਿਤੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਐਕਟ 1984 ਦੀ ਧਾਰਾ 7(1) ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 7(2) ਇਸ ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧਿਆਇ 9 ਅਧੀਨ ਪਹਿਲੀ ਕਲਾਸ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੋਂਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਰਹਿਣਾ ਜੋ ਫੌਜਦਾਰੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲੱਗਾਏ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਲਈ ਬਾਕੀ ਸਬੂਤ ਸਮੱਗਰੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਇਸ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਅਗਾਊ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਕਲੌਤੇ ਨਿਆਂਕ ਦਾ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢਣਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਪਿਛਲੇ ਵਿਆਹ ਬਾਰੇ ਮੁੱਦਾ 'ਬਹੁਤ ਵਿਵਾਦਿਤ ਮਾਮਲਾ' ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਮਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਚੁਕਾਇਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਐਸ.ਡੀ.ਜੇ.ਐਮ.(ਐਸ) II, ਕਾਮਰੂਪ (ਐਮ), ਗੁਵਾਹਾਟੀ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 15, 16]

ਨੀਹਾਰਿਕਾ ਇੰਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ 2021 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ 315; ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਭਜਨ ਲਾਲ 1992 ਸੁਪਲ (1) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 335 : [1990] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 259;

ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਗੋਲਕੋਂਡਾ ਲਿੰਗਾ ਸਵਾਮੀ (2004) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 522 : [2004] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 147; ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਬਨਾਮ ਰਮੇਸ਼ਵਰੀ ਦੇਵੀ (2007) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 369 : [2007] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 1038; ਮਧਿਆ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਅਵਧ ਕਿਸ਼ੋਰ ਗੁਪਤਾ (2004) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 691 : [2003] 5 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 672; ਪੀ ਐਸ ਰਾਜਿਆ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ (1996) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 1 : [1996] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 631 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾ ਰੈਫਰੈਂਸ

[1990] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 259

ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਪੈਰਾ 14

[2004] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 147

ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਪੈਰਾ 14

[2007] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 1038

ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਪੈਰਾ 15

[2003] 5 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 672

ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਪੈਰਾ 15

[1996] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 631

ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਪੈਰਾ 15

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 118 ਦਾ 2022।

ਗੌਹਾਟੀ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ (ਅਸਾਮ, ਨਾਗਾਲੈਂਡ, ਮਿਜੋਰਮ, ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ) ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 04.04.2018 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪਿਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 179 ਦਾ 2016।

ਫੁਜੈਲ ਅਹਮਦ ਅਯੂਬੀ, ਮਿਸ. ਕਨਿਸ਼ਕਾ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਇਬਾਦ ਮੁਸ਼ਤਾਕ, ਮਿਸ. ਅਕਾਂਕਸ਼ਾ ਰਾਏ, ਅਪੀਲਕਾਰਤਾ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟਸ।

ਨਲਿਨ ਕੋਹਲੀ, ਏ.ਏ.ਜੀ, ਮਿਸ. ਦਿਕਸ਼ਾ ਰਾਏ, ਅੰਕਿਤ ਰੰਏ, ਅੰਕਿਤ ਅਗਰਵਾਲ, ਮਿਸ. ਨਿਮਿਸ਼ਾ ਮੇਨਨ, ਮਿਸ. ਰਾਗਿਨੀ ਪਾਂਡੇ, ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟਸ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਡਾ. ਧਨੰਜ਼ਯ ਵਾਈ ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ, ਜੇ.

1. ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

2. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

3. ਇਹ ਅਪੀਲ ਗੌਹਾਟੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ 4 ਅਪ੍ਰੈਲ 2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਉੱਤਪੰਨ ਹੋਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 179 ਦੇ 2016 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ 19731 SUPERSCRIPT ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਇੱਕ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ, ਸੀਆਰ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 2512 ਦੇ 2015, ਕਮਰੂਪ (ਐਮ), ਗੌਹਾਟੀ ਵਿੱਚ ਐਸਡੀਜੇਐਮ(ਐਸ) II ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ 18602 SUPERSCRIPT ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 494 ਅਤੇ 495 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਲੰਬਿਤ ਹੈ।

4. ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ 16 ਅਕਤੂਬਰ 2015 ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਿਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ 11 ਜਨਵਰੀ 1996 ਨੂੰ, ਉਸ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ਼ੌਕਤ ਅਲੀ ਨਾਮ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਲਜ਼ਾਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਦੌਰਾਨ, ਉਸ ਨੇ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਛੁਪਾਈ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਇੱਕ ਅਸਤਿਤਵ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 495 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਛੁਪਾਈ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਇੱਕ ਅਸਤਿਤਵ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ।

5. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ 11 ਜਨਵਰੀ 1996 ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੱਲੋਂ ਦਹੇਜ਼ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨਾਲ ਮੈਟਰੀਮੋਨੀਅਲ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 498ਏ ਅਧੀਨ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 5111 ਨੂੰ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ 'ਏ' ਔਰਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ। 5 ਸਤੰਬਰ 2011 ਨੂੰ, ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 18 ਅਗਸਤ 2011 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਤਲਾਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਕਮਰੂਪ, ਗੌਹਾਟੀ ਦੇ ਸਦਰ ਕਾਜ਼ੀ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਇੱਕ ਪੜੋਸੀ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ। 17 ਸਤੰਬਰ 2011 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਮਰੂਪ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਜੱਜ ਆਫ ਫੈਮਿਲੀ ਕੋਰਟ – I ਅੱਗੇ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਐਫਸੀ (ਸਿਵਿਲ) ਕੇਸ ਨੰਬਰ 545 ਦੇ 2011 ਵਜੋਂ ਨੰਬਰਿਤ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਲਾਕ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। 20 ਜੁਲਾਈ 2017 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਫੈਮਿਲੀ ਕੋਰਟ – I ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਜੱਜ ਨੇ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਲਾਕ ਨੂੰ ਨਿਰਰਥਕ ਅਤੇ ਬੇਅਸਰ ਐਲਾਨਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, 11 ਸਤੰਬਰ 2015 ਨੂੰ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 149/2015 ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਸਦਰ ਕਾਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਅਲੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 420, 406, 468 ਅਤੇ 34 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 16 ਅਕਤੂਬਰ 2015 ਨੂੰ, ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਸੀਆਰ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 2512 ਦੇ 2015 ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 495 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ।

6. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕਲੌਤੇ ਜੱਜ ਨੇ 4 ਅਪ੍ਰੈਲ 2018 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ

"ਇਹ ਬਹੁਤ ਵਿਵਾਦਿਤ ਹੈ" ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਦਾ ਬੰਧਨ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀ ਪਹਿਲਾ ਵਿਆਹ ਇੱਕ ਵੈਧ ਤਲਾਕ ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਆਹਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਕਿ ਤਲਾਕ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਅਨੁਸਾਰ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਤੀਜਤਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

7. ਮਿਸਟਰ ਫੁਜੈਲ ਅਹਮਦ ਅਯੂਬੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਕੀਲ, ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਜਵਾਬੀ ਧਮਾਕਾ ਸੀ ਕਿ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੱਲੋਂ ਸਾਦਰ ਕਾਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਲਾਕ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਨਕਲੀ ਸੀ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, 16 ਅਕਤੂਬਰ 2015 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 11 ਸਤੰਬਰ 2015 ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖੋਜ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਸ਼ੌਕਤ ਅਲੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅੰਤਿਮਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਬੰਧਨਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਾ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ।

8. ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ 2 ਅਗਸਤ 2019 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

“ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਉਸ ਖੋਜ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਜੱਜ, ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ-ਇੱਕ, ਕਾਮਰੂਪ, ਗੁਵਾਹਾਟੀ ਵੱਲੋਂ 20 ਜੁਲਾਈ 2017 (ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ-4) ਉੱਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਦੂਜਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਆਹ ਸੀ।

ਦੇਰੀ ਦੀ ਮਾਫੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉੱਤੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰੋ, ਅੱਠ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸੀ ਯੋਗ।

ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ, ਕਾਮਰੂਪ (ਐਮ), ਗੁਵਾਹਾਟੀ ਦੀ ਐਸ.ਡੀ.ਜੇ.ਐਮ. (ਐਸ)।। ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸੀ.ਆਰ. ਕੇਸ ਨੰਬਰ 2512/2015 ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਰਹੇਗੀ।

9. ਦਫਤਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੋਈ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

10. ਸ੍ਰੀ ਨਲਿਨ ਕੋਹਲੀ, ਏ.ਏ.ਜੀ., ਅਸਾਮ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸੁਸ੍ਰੀ ਦਿਕਸ਼ਾ ਰਾਏ ਦੇ ਨਾਲ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ, ਏ.ਏ.ਜੀ. ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਸ਼ੌਕਤ ਅਲੀ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਆਹ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਵਿਵਾਦਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਏ.ਏ.ਜੀ. ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕ੍ਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ।

11. ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 11 ਜਨਵਰੀ 1996 ਨੂੰ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਇੱਕ ਵਿਆਹ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਹ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 494 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਹੁਣ, ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲੈਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਦੂਜੇ

ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਲਾਕ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਨਿਰਰਥਕ ਅਤੇ ਬੇਅਸਰ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਦਰ ਕਾਜ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਲਾਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਤਲਾਕ ਦੀ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤੀ। ਵਾਧੂ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦਾ 11 ਜੂਨ 1987 ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁੱਦਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੂਜਾ ਮੁੱਦਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:

“(2) ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ਼ੌਕਤ ਅਲੀ, ਪੁੱਤਰ ਰਾਜਾ ਅਲੀ @ ਭੈਯਾ ਅਲੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹਿਤ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ?”

12. ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ। ਗੁਵਾਹਾਟੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਆਂਕ ਵੱਲੋਂ, 20 ਜੁਲਾਈ 2017 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਲਾਕ ਨਿਰਰਥਕ ਅਤੇ ਬੇਅਸਰ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਆਂਕ ਵੱਲੋਂ ਪਹੁੰਚੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: ਬਹੁਤ ਜਰੂਰੀ ਅਸਲ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ.301 ਕੋਰਟ ਨੰਬਰ.1 ਸੈਕਸ਼ਨ II [ਡਾ. ਧਨੰਜ ਵਾਈ. ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕ]

“ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਲਾਕ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਸੁਲਹ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਲਾਕ ਵੈਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ਼ੌਕਤ ਅਲੀ, ਪੁੱਤਰ ਰਾਜਾ ਅਲੀ @ ਭਾਈਆ ਅਲੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ।”

13. ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਾ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ (i) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਵਿਆਹ ਸੀ; ਅਤੇ (ii) ਦੂਜੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਇੱਕ ਵੈਧ ਤਲਾਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਮੁੱਦਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਚਕਾਰ ਤੱਥ ਦੀ ਖੋਜ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਕੋਈ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਮੈਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 47 ਦੇ 2017 ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ 20 ਜੂਨ 2019 ਨੂੰ ਗੈਰ-ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਕਾਰਨ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਮੌਕੇ 27 ਮਈ 2019 ਨੂੰ ਉਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਅਜੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਆਹ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇੱਕ ਵਿਵਾਦਿਤ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

14. ਨੀਹਾਰਿਕਾ ਇੰਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਰਾਜ3$_{SUPERSCRIPT}$, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਤਿੰਨ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪੂਰਵ ਮਿਸਾਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ4$_{SUPERSCRIPT}$ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

“57. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ, ਖਵਾਜਾ ਨਾਜ਼ਿਰ ਅਹਮਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਈਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ, ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤ ਉਭਰੇ ਹਨ:

i) ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੇ ਚੈਪਟਰ XIV ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਸੰਜਾਇਕ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਫਰਜ਼ ਹੈ;

ii) ਅਦਾਲਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਜਾਇਕ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੋਕਣਗੀਆਂ ਨਹੀਂ;

iii) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਜਾਇਕ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂਚ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ;

iv) ਕੁਚਲਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਗ਼ ਅਤੇ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਨਾਲ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, 'ਬਹੁਤ ਹੀ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲਿਆਂ' ਵਿਗ਼। (ਧਾਰਾ 482 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਕੁਚਲਣ ਲਈ 'ਬਹੁਤ ਹੀ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲਿਆਂ' ਦਾ ਮਾਨਕ ਉਸ ਨਿਯਮ ਨਾਲ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੋ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ);

v) ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ./ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਦੀ ਕੁਚਲਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਅਦਾਲਤ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ./ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ਵਸਨੀਯਤਾ ਜਾਂ ਅਸਲੀਅਤ ਜਾਂ ਅਨਿਯਮਿਤਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੈ ਸਕਦੀ;

vi) ਆਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ;

vii) ਕਿਸੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ/ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੀ ਕੁਚਲਣ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਅਤੇ ਦੁਰਲੱਭਤਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਸਧਾਰਣ ਨਿਯਮ;

viii) ਸਧਾਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸਮਤ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਦੋ ਅੰਗ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 482 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ix) ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਕਾਰਜ ਪੂਰਕ ਹਨ, ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਨਹੀਂ;

x) ਅਜਿਹੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਦਖਲ ਨਾ ਦੇਣਾ ਨਿਆਂ ਦੀ ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ ਪਰਿਣਾਮ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ;

xi) ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਅਸਾਧਾਰਣ ਅਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਮਨਮਾਨਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀਆਂ;

xii) ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਕੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਵੇਰਵੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰੇ। ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੋਵੇ

xiii) ਧਾਰਾ 482 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਹੈ, ਪਰ ਵੱਡੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੇਣ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ ਇੱਕ ਭਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਵਧਾਨ ਫਰਜ਼ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ;

xiv) ਪਰ, ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ, ਕੁਚਲਣ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਸਵੈ-ਸੰਯਮ ਨੂੰ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਰ.ਪੀ. ਕਪੂਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਅਤੇ ਭਜਨ ਲਾਲ(ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ./ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ; ਅਤੇ

xv) ਜਦੋਂ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇਹ ਵਿਚਾਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. 'ਚ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਪਛਾਣਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੈਰਿਟਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਪਛਾਣਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ

ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ/ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. 'ਚ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਭਜਨ ਲਾਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਦੋ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ:

"102. ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਚੈਪਟਰ XIV ਦੇ ਵਿਵਿਧ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਕ੍ਰਮਿਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਚਿੱਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ 'ਚ, ਜੋ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਹਾਂ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਅਨਿਵਾਰਿਆ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ, ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਅਤੇ ਪਰਿਯਾਪਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚੈਨਲਾਈਜ਼ਡ ਅਤੇ ਅਡਿਗ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਖਤ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੇਣ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਅਨੇਕਾਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸੰਪੂਰਣ ਸੂਚੀ ਦੇਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(1) ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼, ਭਾਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਮੁਤਾਬਕ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਉਂਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ।

(2) ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀਆਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਣ, ਜੋ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਣ, ਕੋਈ ਪਛਾਣਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਉਂਦੀਆਂ, ਜਿਸ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਦੀ ਉਚਿਤਤਾ ਹੈ ਸੈਕਸ਼ਨ 156(1) ਅਧੀਨ ਕੋਡ ਦੇ ਬਾਹਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਧੀਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 155(2) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ।

(3) ਜਿੱਥੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬੇਵਿਵਾਦ ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਇਸੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਬੂਤ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ।

(4) ਜਿੱਥੇ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਪਛਾਣਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਪਰ ਕੇਵਲ ਗੈਰ-ਪਛਾਣਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੈਕਸ਼ਨ 155(2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੋਚਿਆ ਗਿਆ ਬਿਨਾਂ ਅਨੁਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(5) ਜਿੱਥੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬੇਤੁਕੇ ਅਤੇ ਸਹਿਜ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿ ਕੋਈ ਸਮਝਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਆਧਾਰ ਹੈ।

(6) ਜਿੱਥੇ ਕੋਡ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਕਟ (ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ) ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੋਕ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੈ

(7) ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਕਾਰਵਾਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਮਾਲਾ ਫਾਈਡ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਦੁਰਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਉਲਟੀਰੀਅਰ ਮੋਟਿਵ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਉੱਤੇ ਬਦਲਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ।

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਗੋਲਕੋਂਡਾ ਲਿੰਗਾ ਸਵਾਮੀ6SUPERSCRIPT,

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਦੋ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕਿਹੜੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮਟੀਰੀਅਲਜ਼ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕੇ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਟੀਰੀਅਲਜ਼ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਅੰਤਰ ਪਾਇਆ। ਕੇਵਲ ਅਜਿਹਾ ਮਟੀਰੀਅਲ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

“5.....ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਨਿਆਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਹੈ,

ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦਾ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਨਿਆਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਹੋਵੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਅਨਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਨੂੰ ਰੋਕੇ। ਪਾਵਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਾ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਅਦਾਲਤ ਤੱਥ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮਟੀਰੀਅਲਜ਼ ਵਿਚ ਝਾਤ ਪਾਉਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਕੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਹਨ ਅਤੇ ਕੀ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਬਣਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਰੋਤੇ ਵਿਚ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ।”

6. ਆਰ.ਪੀ. ਕਪੂਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ [AIR 1960 SC 866 : 1960 2 ਕ੍ਰਾਈ ਐਲ.ਜੇ 1239] ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੁਝ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ ਜਿੱਥੇ ਆਂਤਰਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ: (AIR p. 869, para 6)

(i) ਜਿੱਥੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅੜਚਨ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਘਾਟ; (ii) ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਦਾ ਤਿਵੇਂ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ;

(iii) ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਬੂਤ ਸਪਸ਼ਟ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

7. ਆਖਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਉਣ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਸਬੂਤ ਹੈ ਜੋ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਬੂਤ ਹੈ ਜੋ, ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ, ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਹੈ। ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾਂ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਉਚਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਸਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਟਰਾਇਲ ਜੱਜ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਬੇਸ਼ੱਕ ਦਬਾਅ ਜਾਂ ਅਣਜ਼ਰੂਰੀ ਤੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਵਧਾਨ ਅਤੇ ਸਮਝਦਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਨਿੱਜੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਣਜ਼ਰੂਰੀ ਤੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਵੈਰ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਧਾਰਾ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਛੋਟਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਅਚਾਨਕ ਮੌਤ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਹਥਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ.....”

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

15. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਦਾ

ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਨ। ਕੋਈ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਮੁੱਦੇ ਨਹੀਂ ਉੱਠਦੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 494 ਅਤੇ 495 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਦਾ ਰੂਪ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਨੇ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਆਹ ਸੀ, ਇਹ ਵਿਸ਼ਾ ਦਾ ਨਿਰਣਾਯਕ ਫੈਸਲਾ ਹੈ] ਫੈਮਿਲੀ ਕੋਰਟ ਐਕਟ 1984 ਦੀ ਧਾਰਾ 7(1) ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ (b) ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਫੈਮਲੀ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ. ਫੈਮਿਲੀ ਕੋਰਟ ਐਕਟ 1984 ਦੀ ਧਾਰਾ 7(1) ਗ੍ਰਾਂਟ ਏ ਫੈਮਿਲੀ ਕੋਰਟ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਦਰਜਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 7(2) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦਾ ਅਧਿਆਇ IX, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਇਰਾਦਾ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਜੁਰਮ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ, ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਉਹ ਸਮੱਗਰੀ ਜੋ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਲਈ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਪੀ ਐਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਮੈਟਰਿਕਸ ਆਇਆ v. ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ 1947 ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਕਰਕੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਸੀ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਮਤੀ. ਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਭਜਨ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਲਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ:

“17. ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹਾਂਗੇ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਪਿਆ ਕਿ ਕਿਸੇ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਮਾਨਕ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਮਾਨਕ ਨਾਲੋਂ ਕਹੀਂ ਜਿਆਦਾ ਉੱਚਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਆਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅੰਤਮ ਨਤੀਜੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰੇਮਿਸਾਂ 'ਤੇ, ਜੇ ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਦੋਸ਼ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਿਸੰਗਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਇੱਕ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਹੋਰ ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ....”

23. ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸਾਰੇ ਤੱਥ ਸਮੇਤ ਕੇਂਦਰੀ ਸਤਰਕਤਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸਨ, ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਉੱਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਤਰਕਤਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ, ਜਿਸ ਨੇ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਆਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਆਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹਨ ਜੋ 27-3-1996 ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਅਤੇ ਚੁਕਾਈ ਗਈ ਆਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਰਿਣਾਮਕਾਰੀ ਰਾਹਤਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਹਨ।”

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਕਲੌਤੇ ਜੱਜ ਨੂੰ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਕੋਈ ਵਿਆਹ ਹੈ, ਇੱਕ 'ਬਹੁਤ ਵਿਵਾਦਿਤ ਮਾਮਲਾ' ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਮਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

16. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਗੌਹਾਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ 4 ਅਪ੍ਰੈਲ 2018 ਦੀ ਦੋਸ਼ੀ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 179 ਆਫ 2016, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੋਰਟ ਆਫ ਐਸਡੀਜੇਐਮ(ਐਸ) II, ਕਾਮਰੂਪ (ਐਮ), ਗੌਹਾਟੀ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ, ਸੀਆਰ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 2512 ਆਫ 2015 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

17. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਨਿਪਟਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ

ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate